

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 13CoP/61/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6723201881
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Štolcová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:6723201881.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Zuzany Štolcovej a členov senátu JUDr. Márie Dubcovej, JUDr. Jána Burika, v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: Q. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. XXXX/XXX, XXX XX W., štátny občan SR, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, dieťa rodičov matky: R. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J. XXXX/XXX, XXX XX W., štátna občianka SR a otca: D. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. hrad XXX/X, XXX XX W., t.č. bytom N. XXX, W. J., štátny občan SR, v konaní o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 10P/122/2023-86 zo dňa 28. júna 2023

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Zvolen č.k. 10P/122/2023-86 zo dňa 28. júna 2023 vo výroku II., III. a VI. z r u š u j e a v tejto časti v r a c i a vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Rozsudok Okresného súdu Zvolen č.k. 10P/122/2023-86 zo dňa 28. júna 2023 vo výroku I., IV.,V. ponecháva n e d o t k n u t ý.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd výrokom I. maloletého Q. S., nar. XX.XX.XXXX zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok, v bežných veciach. Výrokom II. rozhodol, že otec je povinný prispievať na výživu maloletého Q. S., nar. XX.XX.XXXX od 01.05.2023 mesačne sumou 200,- Eur, a to tak, že výživné splatné na mesiac dopredu je otec povinný poukazovať vždy do 15-teho dňa v mesiaci, na ktorý sa výživné poskytuje, k rukám matky maloletého. Podľa výroku III. zameškané výživné za obdobie od 01.05.2023 do 30.06.2023 v celkovej výške 400,- Eur je otec maloletého povinný splácať v pravidelných mesačných splátkach vo výške 20,- Eur, splatných spolu s bežným výživným s tým, že neuhradením čo i len jednej splátky riadne a včas sa stane splatným celé zameškané výživné. Výrokom IV. rozhodol, že styk otca s maloletým dieťaťom sa neupravuje Podľa výroku V. bol v prevyšujúcej časti návrh zamietnutý. O trovách prvoinštančného konania rozhodol výrokom VI. tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. V odseku 1. odôvodnenia napadnutého rozsudku okresný súd poukázal na návrh matky maloletého dieťaťa zo dňa 02.05.2023, doručený prvoinštančnému súdu dňa 10.05.2023, ktorým sa domáhala zaviazat' otca maloletého prispievať na výživu maloletého syna Q. sumou 210,- Eur mesačne od narodenia dieťaťa k rukám matky maloletého a povolenia mu splácať zameškané výživné v splátkach vo výške 50,- Eur mesačne, ako i na jeho zdôvodnenie.

3. K procesnému postupu okresný súd v odseku 2. odôvodnenia napadnutého rozsudku uviedol, že nariadil pojednávanie na deň 28.06.2023, na ktoré sa dostavila matka, ktorá mala doručenie predvolania vykázané riadne a včas. Na pojednávanie sa nedostavil otec maloletého dieťaťa, ktorý mal doručenie predvolania na pojednávanie vykázané tiež riadne a včas. Pred pojednávaním bola okresnému súdu predložená e-mailová správa z adresy michalhronciak156@gmail.com

<mailto:michalhronciniak156@gmail.com> zo dňa 28.06.2023 zaslaná o 08.37 hod. s označením sp. zn. 10P/122/2023, kde v prílohe bola pripojená priepustka na meno J.G., bez uvedenia dátumu, s označením dôvodu: návšteva u lekára a na ďalšej strane sa nachádza pečiatka MUDr. L. E., všeobecný lekár pre deti a dorast, W. J., dátum XX.XX.XXXX. Vzhľadom k tomu, že z tohto podania nebolo zrejmé, či tým otec maloletého dieťaťa ospravedlňoval svoju neúčast' na tomto pojednávaní, z podania nevyplývalo, že by žiadal pojednávanie odročiť, resp. z akého dôvodu, nebolo zrejmé, že by sa z nejakého dôvodu pojednávania nemohol zúčastniť a ani či sa jedná o podanie otca maloletého dieťaťa, okresný súd ho nevyhodnotil ako žiadosť o odročenie pojednávania, ani ako ospravedlnenie jeho neúčasti na súdnom pojednávaní. Ďalej uviedol, že na pojednávanie sa nedostavil kolízny opatrovník maloletého dieťaťa, ktorého poverená zamestnankyňa ospravedlnila svoju neúčast' a nežiadala pojednávanie odročiť. Okresný súd postupom podľa ust. § 180 CSP vec na pojednávaní prejednal a rozhodol v neprítomnosti otca maloletého dieťaťa a kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa.

4. V odseku 3. odôvodnenia okresný súd uviedol rozsah vykonaného dokazovania, a to listinnými dôkazmi, ktoré podrobne popísal, výsluchom matky a za aplikácie § 36 ods. 1, § 65 ods. 1, § 24 ods. 1, § 25 ods. 1 a 2, § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1 Zákona o rodine rozhodol tak, ako vyjadril vo výrokovej časti svojho rozsudku.

5. Vykonaným dokazovaním mal okresný súd preukázané, že účastníci konania sú rodičmi maloletého Q. a nebolo sporné, že nežijú v spoločnej domácnosti. Okresný súd preto riešil otázku úpravy výkonu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu s tým, že pokiaľ išlo o zverenie maloletého do osobnej starostlivosti matky, otec sa k návrhu nevyjadril. Okresný súd vychádzal z toho, že aj v súčasnosti je maloletý v starostlivosti matky a šetrením rodinných pomerov v domácnosti matky maloletého vykonanej Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen neboli zistené žiadne nedostatky v starostlivosti matky o maloletého a maloletého doporučil zveriť do starostlivosti matky. V tejto časti preto návrhu vyhovel a zároveň rozhodol, že matka maloletého ho bude aj zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach.

6. Pokiaľ išlo o otázku výšky výživného, okresný súd čiastočne vyhovel návrhu matky na určenie výživného, keď táto požadovala sumu 250,- Eur mesačne s tým, že otec maloletého si vyživovaciu povinnosť neplní dobrovoľne vôbec, s výnimkou úhrad 2x po 20,- Eur v predchádzajúcom kalendárnom roku. Pri určení výšky výživného okresný súd prihliadol jednak na potreby samotného maloletého ako oprávneného, vzhľadom na jeho vek a matkou špecifikované výdavky, ktoré vyhodnotil v zásade za opodstatnené a nevyhnutné, i keď niektoré z výdavkov uvádzaných matkou považoval v časti za nadhodnotené, naopak niektoré výdavky považoval za podhodnotené, resp. niektoré výdavky matka vo vzťahu k maloletému neuviedla vôbec, hoci bolo zrejmé, že sú vynakladané, resp. majú byť zahrnuté medzi výdavky, ktoré sú relevantné pre určenie výšky vyživovacej povinnosti povinného rodiča.

7. Okresný súd ustálil priemerné mesačné výdavky na maloletého Q. na sumu 360,- Eur, a to konkrétne strava doma 150,- Eur (výdavok pôvodne uvádzaný matkou len vo výške 100,- Eur považoval za podhodnotený), poplatok za pobyt dieťaťa v materskej škôlke 29,- Eur (v zmysle VZN E. W. č. XXX), oblečenie a obuv 50,- Eur (výdavok čiastočne krátený, pôvodne uvádzaný matkou vo výške 100,- Eur), hygienické potreby vrátane plienok a kozmetika 30,- Eur (výdavok krátený oproti pôvodne uvádzaným výdavkom zo strany matky 50,- Eur), lieky, vitamíny a ďalšie výdavky vynakladané na zdravotnú starostlivosť 40,- Eur (čiastočne krátený výdavok pôvodne uvádzaný matkou vo výške 70,- Eur), výdavky na nákup detských knižiek a hračiek, resp. športových potrieb (napríklad kolobežka, odrážadlo, bicykel, korčuľe, lopta, sánky a pod.) 30,- Eur, výdavky na kultúrne a športové vyžitie dieťaťa (napríklad návšteva kina, divadla, kúpaliska, resp. plavárne, detskej herne, koncertu, výlety a pod.) 30,- Eur, keďže mal za to, že tieto výdavky sú nevyhnutné na zabezpečenie plnohodnotného rozvoja a výchovy maloletého dieťaťa, nakoľko v zmysle Zákona o rodine sa výživným pre maloleté dieťa má zabezpečovať obstarávanie všetkých jeho životných potrieb, teda nielen hmotných potrieb typu strava, ošatenie, ale má zahŕňať aj výdavky na všestranný telesný a duševný vývoj dieťaťa, čiže náklady na vzdelanie, zmysluplné trávenie voľného času a v neposlednom rade sa prihliada aj na zdravotný stav dieťaťa.

8. Pokiaľ priemerné bežné mesačné výdavky na maloletého okresný súd ustálil na sumu cca 360,- Eur, po odpočítaní sumy rodinných prídavkov vo výške 60,- Eur, výdavky maloletého, ktoré by mali uhrádzať výlučne rodičia maloletého, predstavujú sumu cca 300,- Eur mesačne, na základe čoho určil výšku vyživovacej povinnosti otca v danej sume 200,- Eur mesačne, keď prihliadol na rozsah osobnej starostlivosti oboch rodičov vo vzťahu k maloletému, keď podľa vyjadrenia matky maloletého

otec sa nijakým spôsobom nepodieľa na zabezpečovaní osobnej starostlivosti ani iných potrieb maloletého, naopak matka maloletého si svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému plní aj formou osobnej starostlivosti ako i formou vecných plnení, ktoré poskytuje maloletému, napr. najmä formou zabezpečovania jeho bývania.

9. Takto určenú výšku vyživovacej povinnosti otca voči maloletému okresný súd považoval za primeranú jeho schopnostiam a možnostiam, keď jednak vychádzal z potencionálneho príjmu otca maloletého, ktorý mohol dosahovať napr. u zamestnávateľa H. H. J. s.r.o., kde v mesiaci november 2022 dosiahol čistý príjem síce len 568,- Eur, avšak z dôvodu, že mal odpracovaných len 14 dní a zároveň mu bola vyplatená náhrada príjmu z dôvodu PN vo výške 136,30 Eur, t.j. spolu suma 704,- Eur, čiže vychádzal z predpokladu, že nakoľko odpracoval len dve tretiny z fondu pracovného času, pri odpracovaní plného fondu pracovného času by bol jeho čistý mesačný príjem cca 800,- Eur. Podľa okresného súdu takýto príjem otec mohol dosahovať pokiaľ by s ním pracovný pomer nebol ukončený v skúšobnej dobe, zrejme aj s poukazom na počet absencií v rozsahu 3 dní v mesiaci január 2023 s tým, že pracovný pomer bol ukončený k 09.01.2023. Navyše okresný súd uviedol, že mu je z rozhodovacej činnosti známa skutočnosť, že aj v meste W. a jeho okolí existujú pracovné ponuky nevyžadujúce žiadne špeciálne vzdelanie, napr. predavač/pokladník v obchodných reťazcoch, ako napr. T., kde je ponúkaná mzda brutto min. od 1 000,- Eur plus príplatky, čo po odpočítaní daňových a odvodových povinností by zodpovedalo čistému príjmu v sume min. 800,- Eur mesačne, a teda aj v takom prípade by vyživovacia povinnosť otca voči maloletému nepresiahla cca 25 % z príjmu, resp. potencionálneho príjmu otca maloletého.

10. Pokiaľ išlo o zameškané výživné, vyživovaciu povinnosť otca voči maloletému okresný súd určil od mesiaca máj 2023, teda od podania návrhu s tým, že v čase vyhlásenia rozsudku už bolo splatné výživné aj za mesiac jún 2023, čiže zameškané výživné za obdobie 2 mesiacov predstavuje sumu 400,- Eur, ktorú umožnil otcovi maloletého splácať v pravidelných mesačných splátkach splatných spolu s bežným výživným vo výške 20,- Eur pod hrozbou straty výhody splátok v prípade nezaplatenia niektorej zo splátok riadne a včas, keďže mal za to, že súčasné zárodkové, resp. majetkové pomery otca maloletého mu neumožňujú zaplatiť zameškané výživné naraz, resp. vo vyšších sumách.

11. Okresný súd zamietol návrh matky maloletého v prevyšujúcej časti návrhu ohľadne výšky vyživovacej povinnosti otca maloletého nad sumu 200,- Eur mesačne, nakoľko vykonaným dokazovaním neboli zistené skutočnosti, ktoré by umožňovali zaviazat' otca maloletého platením výživného vo vyššej výške a zároveň mal za to, že takto určená suma výživného nateraz zodpovedá odôvodneným potrebám maloletého. Taktiež zamietol návrh matky na určenie výživného spätne pred podaním návrhu, a to od narodenia dieťaťa, keďže neuviedla žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa na takýto postup súdu a rovnako ani súd sám žiadne takéto dôvody nezistil.

12. Styk otca s maloletým Q. okresný súd neupravoval, keď ani matka maloletého nežiadala tento styk otca upraviť a rovnako vo vzťahu k otcovi maloletého nemal preukázané, že by mal záujem o úpravu styku, keďže sa nevyjadril k návrhu, ani sa nedostavil na pojednávanie a navyše vzhľadom na nezistený záujem otca o styk s maloletým považoval za otáznemu, či by otec styk vôbec s maloletým realizoval v presne určených časových intervaloch, ktoré by museli byť uvedené v súdnom rozhodnutí, a to za špecificky stanovených podmienok, keďže podľa vyjadrenia matky otec sa s maloletým dieťaťom nestýka už cca 2 roky.

13. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s ust. § 57, § 58, § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

14. Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote uskutočnil podanie otcem, označené ako „Návrh otca na zníženie výživného k maloletému dieťaťu“ (č.l. 95 spisu). V tomto podaní uviedol, že žiada o zmenu výšky výživného stanoveného Okresným súdom vo Zvolene, kde bola stanovená suma 200,- Eur mesačne, nakoľko je zamestnaný len formou dohody, kde pri plnej dochádzke v mesiaci zarobí 160,- Eur, z ktorej čiastky si musí vydeliť na cestovné a stravné, čo mu vychádza mesačne 60,- Eur a okrem toho je u rodičov, ktorým prispieva 50,- Eur do kuchyne na stravu. Tým pádom mu neostáva na také výživné, aké sa od neho žiada. Výživné si platiť mieni, bol nezamestnaný dlhšiu dobu, preto matke neposielal na syna nič, nemal z čoho, preto vznikla aj dlžná čiastka 400,- Eur, ktorú má splácať po 20,- Eur mesačne, s tým súhlasí a splácať jej to bude. V apríli si síce prácu našiel, no po dvoch mesiacoch prišiel o plný pracovný pomer, nakoľko v práci znižovali stavy zamestnancov, obdržal aspoň dohodu. K jeho návrhu

priložil ukončenie pracovnej zmluvy a tiež dohodu. Nakoľko je na tom finančne slabo, dokáže výživné platiť vo výške 50,- Eur, je to suma, ktorú posielal mieni a môže, nakoľko mu z jeho zárobku viac ani neostane. Výživné upravené súdom vie platiť k 19. dňu v mesiaci.

15. K doručenému podaniu otca sa písomne vyjadrila matka v podaní zo dňa 28.08.2023 (č.l. 102 spisu). S návrhom otca nesúhlasila a trvala na tom, aby sa dodržiaval rozsudok Okresného súdu vo Zvolene v danej veci. Podľa informácii otec bol z práce prepustený účelovo po dohode s pánom U. z toho dôvodu, že okresný súd v návrhu na určenie výživného vyhovel. Jej tvrdenie podporuje aj fakt, že s ním bol dňa 11.07.2023 ukončený pracovný pomer z dôvodu nadbytočnosti (znižovanie stavu zamestnancov) a 21.07.2023 s ním bola uzavretá dohoda o pracovnej činnosti v rozsahu 10 hodín/týždeň. Momentálne je zamestnaná ako telefonistka vo firme Q. T. T. a nakoľko tam pracuje iba dva týždne, výšku príjmu nevedela, jedná sa o pohyblivú sumu. Trvala preto na rozhodnutí okresného súdu, a to, aby otec maloletého prispieval na výživu syna Q. sumou 200,- Eur/mesiac, a to od narodenia dieťaťa po súčasnosť, vždy k 15. dňu v mesiaci vopred k rukám matky. Súhlasila, aby zameškané výživné splácal vo výške 20,- Eur/mesiac do úplného splatenia. Uviedla, že zameškané výživné sa zvýšilo, pretože v mesiaci august 2023 výživné nedostala.

16. K doručenému vyjadreniu matky sa písomne vyjadril otec v podaní zo dňa 18.09.2023 (č.l. 107 spisu). Vyhlásil, že nakoľko prišiel o ďalšie zamestnanie, eviduje sa na Úrade práce Zvolen, žiadal napriek vyjadreniu matky o zníženie výživného stanoveného vo výške 200,- Eur. Nemá z čoho platiť výživné ako požaduje matka. Ku koncu mesiaca posielal prvú splátku z omeškania výživného 20,- Eur.

17. Postupom okresného súdu bolo vyjadrenie matky ako aj vyjadrenie otca k vyjadreniu matky doručené kolíznemu opatrovníkovi, ktorý sa k nemu nevyjadril.

18. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) po zistení, že odvolanie podal účastník konania (§ 7 CMP) v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) preskúmal vec v rozsahu danom v ust. § 65, § 66, § 67 CMP a postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 2 ods. 1 CMP) rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku II. o povinnosti otca prispievať na výživu maloletého, vo výroku III. o zameškanom výživnom a v závislom výroku VI. zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie (§ 391 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP) na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vo zvyšnej časti zostal rozsudok súdu prvej inštancie nedotknutý (výrok I., IV., V.). Rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

19. Za rešpektovania ust. § 65, § 66 CMP krajský súd uvádza, že podstatným pre jeho konanie bolo odvolanie otca maloletého proti rozsudku okresného súdu uskutočnené podaním zo dňa 03.05.2023. Napriek tomu, že predmetné podanie zo dňa 03.05.2023 bolo označené ako „Návrh otca na zníženie výživného k maloletému dieťaťu“ odvolací súd predmetné podanie posudzoval podľa obsahu v zmysle § 124 ods. 1 CSP. Vzhľadom k tomu, že v predmetnom odvolaní otec žiadal zmenu výšky výživného stanoveného okresným súdom s poukazom na to, že obdržal poštu z okresného súdu ohľadom výživného a jeho podanie obsahovalo podstatné náležitosti odvolania vyžadované CSP, odvolací súd posúdil, že podanie otca zo dňa 03.05.2023 je odvolaním (č.l. 95 spisu).

20. Krajský súd poukazuje na to, že základom odvolania otca maloletého dieťaťa bol nesúhlas s určením výšky výživného. Otec poukázal na to, že je v zamestnaní len formou dohody, kde pri plnej dochádzke v mesiaci zarobí 160,- Eur, z ktorej čiastky musí vydeliť na cestovné a stravné, čo mu vychádza mesačne 60,- Eur, okrem toho je u rodičov, ktorým prispieva 50,- Eur do kuchyne na stravu, a preto mu neostáva na také výživné, ako sa od neho žiada. Uviedol, že výživné platiť mieni, bol nezamestnaný dlhšiu dobu, a preto neposielal na syna, z ktorého dôvodu vznikla dlžná čiastka. V apríli síce prácu našiel, no po dvoch mesiacoch prišiel o plný pracovný pomer. Pretože je na tom finančne nízko, dokáže platiť výživné v sume 50,- Eur.

21. Krajský súd pri svojom rozhodovaní vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie. Vzhľadom na charakter konania (úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu) na základe podaného odvolania podrobil prieskumu napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu.

22. Po oboznámení sa s obsahom spisu odvolací súd nemal žiadne výhrady voči výrokom I., IV., V. napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky, rozhodol o neupravení styku otca s maloletým dieťaťom, v prevyšujúcej časti návrh matky zamietol. Mal za to, že v tejto časti rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z dostatočne zisteného skutočného stavu veci, ktorý okresný súd aj správne právne posúdil. Odvolací súd zdôrazňuje, že zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti matky, najmä vzhľadom na jeho útlý vek, je v záujme dieťaťa a matka má všetky predpoklady na výkon osobnej starostlivosti o dieťa. V jej doterajšej starostlivosti neboli zistené žiadne nedostatky a v podanom odvolaní otec s takýmto postupom ani nesúhlas nevyjadril, teda podaným odvolaním v výrokovej časti I. a IV. ani nenapadol. Pokiaľ matka až vo vyjadrení k odvolaniu otca okrem iného uviedla, že trvá, aby otec maloletého prispieval na výživu syna Q. od narodenia dieťaťa až po súčasnosť, tak v tejto súvislosti je potrebné uviesť, že matka voči rozsudku okresného súdu odvolanie nepodala. Zároveň je potrebné súhlasiť s okresným súdom v tom, že čo sa týka žiadosti matky na určenie výživného späťne pred podaním návrhu, a to od narodenia dieťaťa, matka neuviedla žiadne dôvody osobitného zreteľa a v konaní pred súdom prvej inštancie takéto dôvody ani zistené neboli.

23. Z obsahu vyjadrených námietok otca ako aj ním určeného rozsahu odvolania, a to do výroku o výživnom a nedoplatku na výživnom vyplývalo, že otec sa nestotožnil s určenou výškou výživného vzhľadom na svoje finančné možnosti a pomery. Preskúmaním obsahu spisového materiálu krajský súd dospel k záveru, že odvolacie námietky otca proti výške súdom určeného výživného sú dôvodné, pretože rozhodnutie v tejto časti nevychádza z dostatočne zisteného skutočného stavu a je predčasné.

24. Odvolací súd poukazuje na to, že pre určenie rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov k maloletým deťom je rozhodujúce ustanovenie § 62 ods. 2, § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Podľa týchto ustanovení súd pri určení výšky výživného prihliadne k odôvodneným potrebám oprávneného, ako aj k schopnostiam a možnostiam povinného. Odôvodnené potreby môžu byť rôzne podľa okolností každého jednotlivého prípadu. Sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a celkové uplatnenie v spoločenskom živote. Odôvodnené potreby dieťaťa sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodičov. Pre určenie výšky výživného pre dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti, ako aj majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami (fyzickou zdatnosťou, úrovňou vzdelania, pracovnými skúsenosťami), ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, najmä existencie pracovných príležitostí, ktoré sú primerané daným vlastnostiam rodičov.

25. Zákon o rodine v ust. § 62 a nasl. upravuje základné pravidlá pre určenie výšky výživného na dieťa. Na strane povinného (rodiča) sa preskúmavajú schopnosti, možnosti, majetkové pomery, zjednodušene povedané faktické príjmy a výdavky povinného. Snaha povinného vyhnúť sa vyživovacej povinnosti, resp. ju znížiť, je zo zákona eliminovaná tým, že pri určovaní jej výšky súd neprihliadne len na jeho skutočné príjmy, ale je možné vychádzať aj z jeho potencionálnych príjmov, teda príjmov, ktoré by mal, resp. mohol dosahovať pri existencii objektívne preukázaných skutočností (vek, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zameranie, zdravotný stav, schopnosti, prax, dopyt na trhu práce a pod.). V zmysle § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobkov, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť; prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará.

26. Primárne treba zdôrazniť, že obidvaja rodičia majú zákonnú vyživovaciu povinnosť voči svojmu maloletému dieťaťu. Preto aj požiadavka matky, aby sa otec podieľal na mesačných výdavkoch maloletého dieťaťa musí byť súladná so zákonnými pravidlami pre určenie rozsahu vyživovacej povinnosti. V tomto smere je potrebné poukázať na vek a tomu zodpovedajúce primerané potreby maloletého dieťaťa, ktoré podľa preukázaného stavu je vo veku troch rokov. Dieťa by malo navštevovať materskú školu, býva v spoločnej domácnosti s matkou, jej rodičmi a bratom matky. Okresný súd vyčíslil odôvodnené výdavky na dieťa v sume 300,- Eur. V súvislosti s odôvodnenými potrebami dieťaťa však uvádza odvolací súd, že tieto sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami a možnosťami rodičov. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život. V prípade, ak sú reálne

možnosti a schopnosti rodičov vyššie, tak sú odôvodnené i ďalšie potreby dieťaťa. Je však potrebné prihliadať na aktuálne reálne výdavky na výživu maloletého Q., ktoré by nemali prekračovať rámec bežných potrieb dieťaťa v tomto veku. V tejto súvislosti považuje krajský súd za potrebné zdôrazniť, že s vekom dieťaťa sa jeho odôvodnené potreby budú len a len zvyšovať a pokiaľ sa na strane dieťaťa podstatne zmenia pomery a zvýšia sa jeho potreby, a to aj v súvislosti so záujmovou činnosťou dieťaťa, tak táto skutočnosť potom následne bude dôvodom pre prehodnotenie výšky výživného určeného súdom.

27. Pre určenie výšky výživného sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru. V tejto súvislosti je významné práve ust. § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine zakotvujúce, že na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku alebo majetkového prospechu. Navyše súd prihliadne aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará a rovnako tak berie do úvahy aj prídavky na deti, ktoré sa sčasti podieľajú na úhrade potrieb detí. Zásada, že nerozhodujú skutočné zárobkové a majetkové pomery rodičov, ale ich reálne zárobkové a majetkové možnosti plynie z toho, že je povinnosťou rodičov, aby venovali všetky svoje sily na zaistenie výživy svojich detí. Princíp potenciality sa uplatňuje práve v tom prípade, aké sú zárobkové a majetkové možnosti povinného rodiča a aj vtedy, ak povinný svojim úmyselným alebo neuvážaným konaním berie na seba neprimerané riziká.

28. Z vyššie uvedeného vyplýva, že princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity výlučne len vtedy, keď sa tvrdí príjem osoby povinnej platiť výživné javí ako nepravdivý alebo, keď povinná osoba nevyužíva svoje schopnosti pre získanie finančných prostriedkov. Pokiaľ okresný súd vychádzal len z „potencionálneho“ príjmu otca maloletého, ktorý by mohol dosahovať napr. u zamestnávateľa H.. s odkazom na dosahovanie možného zárobku v čistom mesačnom príjme cca 800,- Eur s konštatovaním, že otec takýto príjem mohol dosahovať, pokiaľ by s ním pracovný pomer neukončili v skúšobnej dobe zrejme pre počet absencií v rozsahu 3 dni v mesiaci január 2023, tak odvolací súd sa s uvedeným záverom nestotožnil, pretože zo správy tohto zamestnávateľa na č.l. 49 spisu zo dňa 29.05.2023 vyplývalo, že „...menovaný u nás pracoval na hlavný pracovný pomer od 01.11.2022 do 09.01.2023 na pozícii operátor výroby. Počas uvedeného obdobia neevidujeme žiadne sťažnosti. Menovaný vykonával svoju prácu podľa našich smerníc a neboli s ním počas trvania pracovného pomeru v našej spoločnosti žiadne problémy. Ukončenie pracovného pomeru bolo podľa § 72 Zákonníka práce a nebolo vyplatené žiadne odstupné“. Z uvedeného v spojení s ďalšími listinnými dôkazmi nebolo možné bez ďalšieho konštatovať preukázané vyhýbanie sa zárobkovej činnosti otcom, resp. vzdanie sa výhodnejšieho zamestnania. Ak okresný súd prihliadol aj na jemu známu skutočnosť, že v meste W. a jeho okolí existujú pracovné ponuky nevyžadujúce žiadne špeciálne vzdelanie, napr. predavač, pokladník v obchodných reťazcoch ako napr. T., kde je ponúkaná mzda brutto minimálne od 1.000,- Eur plus príplatky, tak vzhľadom na meniacu sa situáciu na trhu práce len vyjadrený všeobecný záver, nebol postačujúci. Takýto záver je potrebné podložiť a zistiť, či sú pracovné miesta, v akej pozícii a s akým príjmom na jednej strane a na strane druhej v prípade povinného otca, aký by vzhľadom na vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zameranie, príjem mohol mať. Podľa názoru odvolacieho súdu v prejednávanej veci okresný súd nemal dostatočne preukázané skutočnosti na aplikáciu princípu potenciality, a preto bol jeho záver týkajúci sa určenia výšky výživného predčasý.

29. Pretože v zmysle vyššie uvedeného súd prvej inštancie nevykonal dostatočné dokazovanie na zistenie skutočnosti významných pre rozhodnutie vo veci, ktoré dokazovanie vzhľadom na jeho rozsah nie je hospodárne dopĺňať v konaní pred odvolacím súdom, a tým vec nesprávne právne posúdil, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a III. ako aj v závislom výroku VI. s poukazom na uvedenú argumentáciu s použitím § 389 ods. 1 písm. b), c) zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP v tomto rozsahu vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

30. Povinnosťou prvoinštančného súdu bude v ďalšom konaní zabezpečiť si dôkazy potrebné na posúdenie majetkových a príjmových možností a schopností otca ako aj matky, vykonané dôkazy opätovne riadne vyhodnotiť, následne s použitím príslušných hmotnoprávných ustanovení vo veci výživného pre maloletého Q. opätovne rozhodnúť, tiež o zameškanom výživnom za čas od podania návrhu, v rámci ktorého rozhodnutia sa vyporiada aj s výškou prípadných splátok zročného výživného.

31. Podľa § 391 ods. 2 CSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

32. Podľa § 396 ods. 3 CSP v spojení s § 58 ods. 3 CMP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa ust. § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa ust. § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa ust. § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa ust. § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ust. § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa ust. § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa ust. § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa ust. § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa ust. § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.